

Kúria
v é g z é s e

Az ügy száma: Bfv.III.642/2018/5.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Székely Ákos, a tanács elnöke
Dr. Somogyi Gábor, előadó bíró
Dr. Márki Zoltán, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2018. június 29.

Az ügy tárgya: adócsalás büntette és más bűncselekmény

Terhelt: terhelt

Első fok: Gyulai Törvényszék, 14.B.390/2012/81., ítélet, tárgyalás,
2013. október 17.

Másodfok: Szegedi Ítéltábla, Bf.II.75/2014/8., ítélet, nyilvános ülés, 2014. május 16.

Az indítvány előterjesztője: Szegedi Fellebbviteli Főügyészség

Az indítvány iránya: hatályon kívül helyezésre

Rendelkező rész

A Kúria az adócsalás büntette és más bűncselekmény miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a Szegedi Fellebbviteli Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Gyulai Törvényszék 14.B.390/2012/81. számú, illetve a Szegedi Ítéltábla Bf.II.75/2014/8. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Gyulai Törvényszék a 2013. október 17-én meghozott 14.B.390/2012/81. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett adócsalás büntetében [1978. évi IV. törvény

- a továbbiakban: korábbi Btk. - 310. § (1) bekezdés II. fordulat és (3) bekezdés], valamint 2 rendbeli számvitel rendje megsértésének büntetében [korábbi Btk. 289. § (1) bekezdés a) és b) pont, valamint (4) bekezdés b) pont]. Ezért - halmazati büntetésül mint visszaesőt - 1 év 5 hónapi börtönbüntetésre, valamint 2 évi közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható.

- [2] A terhelt és védőjének fellebbezése alapján eljáró Szegedi Ítéltábla a 2014. május 16-án kihirdetett Bf.II.75/2014/8. számú ítéletével a terhelt börtönbüntetésének tartamát 1 évre enyhítette; egyebekben azonban az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

II.

- [3] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Szegedi Fellebbviteli Főügyészség Bf.87/2018/2.-I. szám alatt, a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja alapján terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, melyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására való utasítását kérte.
- [4] Indokául utalt a Be. 14. § (7) bekezdésére, miszerint a Be. 17. § (5) és (6) bekezdésében felsorolt bűncselekmények, ezen belül a gazdálkodás rendjét sértő bűncselekmények, így a számvitel rendje megsértésének büntette miatti eljárásban első fokon a tanács elnöke (egyesbíró), másodfokon és - a Kúria kivételével - harmadfokon a tanács egyik tagja az Országos Bírósági Hivatal elnöke által kijelölt bíró.
- [5] Ezzel összhangban a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 30. § (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy a Be. 17. § (5) és (6) bekezdésében meghatározott ügyekben ítélkező bírakat - a bíróság elnökének javaslatára - az OBH elnöke jelöli ki.
- [6] Jelen ügyben a megtámadott ítéletet meghozó bíró a Be. 17. § (5) és (6) bekezdésében megjelölt ügyek tárgyalására a fenti törvényi rendelkezésekben előírt kijelöléssel az eljárás idején nem rendelkezett. Ugyanezen okból helyezte hatályon kívül a Kúria a 2017. szeptember 19-én meghozott Bfv.I.302/2017/11. számú végzésével a Gyulai Törvényszék 14.B.374/2013/280. számú ítéletét is, amelyet ugyancsak e bíró által vezetett tanács hozott meg. Az indítvány szerint jelen ügyben is megállapítható, hogy a bíróság nem volt törvényesen megalakítva, és ezzel a Be. 373. § (1) bekezdés II. pont a) alpont első fordulatában meghatározott eljárási szabálysértés valósult meg.
- [7] A Legfőbb Ügyészség a BF.512/2018/2. számú átiratában a Szegedi Fellebbviteli Főügyészség felülvizsgálati indítványát változatlan tartalommal tartotta fenn, és ugyancsak a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére, valamint az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására való utasítására tett indítványt.

III.

- [8] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 424. § (1) bekezdés első fordulata szerint tanácsulésen bírálta el.
- [9] A felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- [10] A Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja alapján felülvizsgálati ok a Be. 373. § (1) bekezdés II. pont a) alpont első fordulatában meghatározott, s egyben a Be. 428. § (2) bekezdése szerint feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés, ha a bíróság nem volt törvényesen megalakítva.
- [11] Az indítvány helyesen hivatkozott arra, hogy a Be. 17. § (6) bekezdésében meghatározott bűncselekmények miatt a törvényszék székhelyén lévő járásbíróság, a Fővárosi Törvényszék területén a Pesti Központi Kerületi Bíróság jár el kizárólagos illetékességgel; e bűncselekmények tekintetében rendelkezik a Be. 14. § (7) bekezdése akként, hogy az azok miatti eljárásban első fokon a tanács elnöke (egyesbíró), másodfokon és - a Kúria kivételével - harmadfokon a tanács egyik tagja

az Országos Bírósági Hivatal elnöke által kijelölt bíró.

- [12] A Be. 17. § (6) bekezdésének az elsőfokú tárgyalás megkezdésekor - azaz 2013. január 17-én - hatályos szövege az alábbi bűncselekményeket sorolta fel [és ekként vonatkoztatta rájuk a Be. 14. § (7) bekezdésében írt követelményt is]: visszaélés radioaktív anyaggal (korábbi Btk. 264. §), visszaélés nukleáris létesítmény üzemeltetésével (korábbi Btk. 264/A. §), visszaélés atomenergia alkalmazásával (korábbi Btk. 264/B. §) és a gazdasági bűncselekmények (korábbi Btk. XVII. Fejezet), kivéve a számvitel rendjének megsértését (korábbi Btk. 289. §), valamint a pénzügyi bűncselekményeket (korábbi Btk. XVII. Fejezet III. Cím).
- [13] Az ekkor hatályos eljárási törvény tehát ugyan a korábbi Btk. XVII. Fejezetében szabályozott gazdasági bűncselekményeket a székhelyi bíróság kizárólagos illetékességébe utalta, és ezen keresztül vonatkoztatta rájuk a Be. 14. § (7) bekezdésében írt szabályt, azonban annak köréből kifejezetten kivonta a jelen eljárás tárgyát képező számvitel rendjének megsértését és - mint a Btk. XVII. Fejezet III. Címében meghatározott pénzügyi bűncselekményt - az adócsalást is.
- [14] A Be. 17. § (6) bekezdésének a 2013. évi LXXVIII. törvény 13. § (2) bekezdésével módosított, 2013. július 1. napjától hatályos szövege szerint a székhelyi bíróság kizárólagos illetékességébe, és ekként a Be. 14. § (7) bekezdésében írt rendelkezésének hatálya alá az alábbi bűncselekmények tartoznak: a radioaktív anyaggal visszaélés (2012. évi C. törvény - a továbbiakban: Btk. - 250. §), nukleáris létesítmény üzemeltetésével visszaélés (Btk. 251. §), atomenergia alkalmazásával visszaélés (Btk. 252. §), a gazdasági csalás (Btk. 374. §), az információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás (Btk. 375. §) - kivéve a különösen nagy vagy különösen jelentős kárt okozó információs rendszer felhasználásával elkövetett csalást [Btk. 375. § (3) bekezdés a) pont, (4) bekezdés], valamint a különösen nagy vagy különösen jelentős kárt nem okozó elektronikus készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel elkövetett információs rendszer felhasználásával elkövetett csalást [Btk. 375. § (5) bekezdés] -, a pénzhamisítás (Btk. 389. §), a pénzhamisítás elősegítése (Btk. 390. §), a bélyeghamisítás (Btk. 391. §), a költségvetést károsító bűncselekmények (Btk. XXXIX. Fejezet) - kivéve a különösen nagy vagy a különösen jelentős vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalást [Btk. 396. § (4) bekezdés a) pont és (5) bekezdés] és az ezzel összefüggésben elkövetett költségvetési csaláshoz kapcsolódó felügyeleti vagy ellenőrzési kötelezettség elmulasztását (Btk. 397. §) -, a pénzmosással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztása (Btk. 401. §), a gazdálkodás rendjét sértő bűncselekmények (Btk. XLI. Fejezet), a fogyasztók érdekeit és a gazdasági verseny tisztaságát sértő bűncselekmények (Btk. XLII. Fejezet), valamint a tiltott adatszerzés és az információs rendszer elleni bűncselekmények (Btk. XLIII. Fejezet).
- [15] Az itt felsorolt, a 2013. július 1. napjától hatályos Btk. szerinti bűncselekmények miatt viszont jelen ügyben a terhelttel szemben eljárás nem folyt.
- [16] Ugyanakkor a szintén 2013. július 1. napján hatályba lépett, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény hatálybalépéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezésekről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CCXXIII. törvény 7. § (2) bekezdése megjelölte azokat a korábbi Btk. szerinti bűncselekményeket, melyek kapcsán az eljárás továbbra is a székhelyi járásbíróság kizárólagos illetékességébe tartozik, és ekként a bíróság megalakítására is a Be. 14. § (7) bekezdése vonatkozik. Ezek: az 1978. évi IV. törvény szerinti visszaélés radioaktív anyaggal (1978. évi IV. törvény 264. §), visszaélés nukleáris létesítmény üzemeltetésével (1978. évi IV. törvény 264/A. §), visszaélés atomenergia alkalmazásával (1978. évi IV. törvény 264/B. §) és a gazdasági bűncselekmények (1978. évi IV. törvény XVII. Fejezet), kivéve a számvitel rendjének megsértését (1978. évi IV. törvény 289. §), valamint a pénzügyi bűncselekményeket (1978. évi IV. törvény XVII. Fejezet III. Cím). Ez megegyezik a 2013. július 1. napját megelőzően hatályos Be. 17. § (6) bekezdésében meghatározott körrel, és ugyancsak nem tartozik bele a számvitel rendjének megsértése, és - mint a korábbi Btk. XVII. Fejezet III. Címében meghatározott pénzügyi bűncselekmény - az adócsalás sem.
- [17] A Be. 11. § (1) bekezdése szerint a büntetőeljárást a cselekmény elbírálásakor hatályban lévő

törvény szerint kell lefolytatni. Jelen ügyben az eljárás tanács összetétele az eljárás folyamán végig megfelelt a törvényes rendelkezéseknek, az eljárás tárgyát képező számvitel rendjének megsértése (korábbi Btk. 289. §) és adócsalás (korábbi Btk. 310. §) esetén az Országos Bírósági Hivatal elnöke által kijelölt bíró eljárását sem a 2013. január 17-től 2013. június 29-ig hatályos Be. 17. § (6) bekezdése, sem a 2013. július 1-től hatályos 2012. évi CCXXIII. törvény 7. § (2) bekezdése nem írta elő.

- [18] Kétségtől az eljárás tárgyát képező bűncselekmények az elbíráláskor hatályos Btk. alkalmazásával már a Be. 17. § (6) bekezdésének hatálya alá tartoznának (költségvetési csalás büntette - költségvetést károsító bűncselekmény, Btk. XXXIX. Fejezet; számvitel rendjének megsértése - a gazdálkodás rendjét sértő bűncselekmény, Btk. XLI. Fejezet). Ez azonban közömbös, mert a bíróság az elkövetéskor hatályos jogszabályokat alkalmazta a cselekmény elbírálása során. A 2012. évi CCXXIII. törvény 7. § (2) bekezdése pedig taxatíve meghatározza azokat a korábbi Btk. szerinti bűncselekményeket is, melyek kapcsán - 2013. július 1. napját követően is - a kizárólagos illetékesség fennáll, és így a kijelölt bíró eljárása szükséges.
- [19] Ekként tehát jelen ügyben közömbös az, hogy a támadott határozatot hozó elsőfokú tanács elnöke nem rendelkezik az Országos Bírósági Hivatal elnöke által a Be. 17. § (5) és (6) bekezdésében felsorolt ügyek tárgyalására való kijelöléssel.
- [20] Megjegyzi a Kúria, hogy a Gyulai Törvényszéknek a Kúria Bfv.I.302/2017/11. számú végzésével felülvizsgált ítéletében a korábbi Btk. XVII. Fejezet I. Címében meghatározott gazdasági bűncselekmények is elbírálásra kerültek, melyek valóban szerepelnek a 2013. július 1. előtt hatályos Be. 17. § (6) bekezdésében, illetve a 2012. évi CCXXIII. törvény 7. § (2) bekezdésében írt felsorolásban.
- [21] Erre tekintettel a Kúria megállapította, hogy jelen ügyben a bíróság törvényesen volt megalakítva, és - mivel a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában, illetve a Be. 373. § (1) bekezdés II. pont a) alpont első fordulatóban írt eljárási szabálysértés ekként nem valósult meg - a támadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

IV.

- [22] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatát pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [23] A Be. 418. § (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdés e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. § (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételt előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2018. június 29.

Dr. Székely Ákos s.k. a tanács elnöke, Dr. Somogyi Gábor s.k. előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő
BÉ